

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

גליון 2851

יום רביעי י"ב אדר א' תשפ"ד
דף היומי בבלי: ב"ק קיא | עמוד היומי: שבת ג: | דף הכולל: ב"מ פח | קנין ירושלמי: תרומות ג
דף היומי בהלכה: ר"ו ד' - ה'.
מוסר: שם עולם - גם כאשר נתבונן' עד 'ויש עוד מן הבטלים'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער יראת שמים "ועתה הטח אונך" עד "וכמו שעשה האלוקים"

ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולותיך

כל כל מסירות נפש למוען שמו מקבלים בנפל כפליים

נדעה בליבו והחליט החלטה בליבו שאינו דורך לתוך חנות המוכרת נבילה, חבריו טענו לעומתו שאין כאן שום בית מיחוש לקנות פירות וירקות, אבל האברך הזה בשלו שאין נפשו מסכמת לרכוש אוכל במקום זה, הלה התהלך בצום יום שלם עד למחרת בהגיעם למקום כשר,

חצי שנה לאחר מעשה זה זכה לעשירות מופלגת שלא כדרך הטבע, וכדרכם של עשירים התחיל לקמץ ידיו מצדקה, ובאחד הלילות קם בבהילות מחלומו שנתגלה אליו איזה דמות ומחזיקו בידו ואומר הידעת שלעשירות זכית מחמת מסי"נ שהיה לך אז באוקריינ וכעת אם מתשיך לתת מצדקה במסי"נ ישאר בידך העשירות ואם לאו ח"ו

ומיני אז פתח ידעו לכל מאן דבעי,

ללמדנו שכל אחד שמוסר נפשו להק לפי דרגא דילה הקה"ה משלם לו שכרו משלם

(אורות הפרשה תרומה פ"ד)

מפי המשפיע כ"ק אדמו"ק מדינוב שליט"א
אברך אחד ניכנס אלי בניו יורק ותוה"ד סיפר לי איך הגיע לעשירותו המופלגת

וכך היה מעשה, לפני חמש שנים שנת תשע"ט נסע עם קבוצת חברים ל- עשרה ימים ימים לפולין אוקריינא הונגריה ארבע חברים הנחשבים לבע"ב חשובים לקחו אותו על חשבונם יען הוא כי הוא 'השלמזל' של הקבוצה והיכן ששלח ידו לפרנסתו קצר פרי כשלונו כלשון העם "הבטלן",

כמובן שלנסיעה ארוכה כזאת הצטיידו היטב במיני מזון שמורים וקפואים אך במשך הימים אזל מהם מאכליהם אזי השביעו רעבונם בהכנסת אורחים במקומות שונים, אך הגיעו למקום מרוחק של היה בנמצא לא חנות כשרה ולא הכנסת אורחים ולא היה להם להכניס אוכל לפיהם פשוטו כמשמעו, הם הבחינו מרוחק בחנות לדברי מאכל אבל רק ניגשו הרגישו שבשר נחירה וד"א נודף משם אך הבחינו שמוכרים שם גם פירות ירקות ומי שתיה, אך האברך הלז יראת ה' מיוחדת

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלחו מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

לפעמים שואלים אותי: מה אתה מרויח? כמה אתה 'מכניס' מכך שאתה אחראי על מוקד המבחנים? אני משיב להם: אמנם כסף אני לא מקבל... אבל באמת אני מרויח 100%

אחראי המוקד ב'הר יונה' שבעיר 'נוף הגליל' בשיחה על הקמת המוקד המרכזי הראשון בעיר

אלעזר גולדברג

אצלנו, אלא גם נופשים רבים מכל רחבי הארץ, כך בשבתות הקיץ ובעיקר בימי בין הזמנים מגיעים אל המוקד נבחנים רבים שנופשים בעיר ובזמנים אלו כמות הנבחנים גדולה הרבה יותר. למרות שרוב הנבחנים הינם אברכים צעירים בגילאי עשרים עד ארבעים שנה, משתתפים גם צעירים ומבוגרים יותר. כך למשל יש בחור שמתגורר בבאר שבע ולומד בישיבה ב'מגדל העמק' ובא להיבחן במוקד שלנו מאחר שהוא המוקד הקרוב ביותר לישיבה שלו. מאידך - באחד המבחנים שהתקיימו לאחרונה בבין הזמנים ראיתי בן אדם מבוגר כבן שמונים שהגיע להיבחן יחד עם אברך לא צעיר. שאלתי את הצעיר מי הוא ומי בא איתו והוא אמר שהמבוגר הוא אביו והם לומדים במשך כל החודש בחברותא את חומרי הלימוד של 'דרשו' ומגיעים להיבחן יחד בקביעות, כעת שהם נופשים בעיר 'נוף הגליל' הם באים להיבחן במוקד שלנו...

מה דוחף אותך להיות אחראי ולקבל על עצמך את העול הגדול

הזה במשך שנים רבות?

בתחילה, מאחר ולא היה מוקד בעיר, היה לי רצון עז לפתוח מוקד כזה על מנת שאוכל להמשיך בקביעות לימודי. לאחר מכן הבנתי שיש בזה הרבה מעבר לכך, בהחזקת מקום תורה שכזה יש זכות גדולה של הרבים, כי אין לי ספק שרבים הם הלומדים במשך כל החודש בשמחה ובחשק גדול בזכות המוקד הזה. אני רואה זאת כאשר אברכים באים ושואלים אותי בכל חודש מה הם זמני המבחן המדוייקים, כי לפעמים מגיעים לעיר בדיוק לקראת סוף זמן המבחן ומבקשים לאפשר להם להיבחן עד סוף הזמן האפשרי, זה מלמד עד כמה חשוב המוקד המקומי לכלל התושבים.

דבר חשוב מאוד שאני רוצה לציין הוא שבעקבות הפרסום של הארגון אודות המסלולים השונים, הרבה בני תורה מתחילים ללמוד בקביעות לפי התוכנית למרות שעדיין לא מצאו את האומץ להירשם ולהיכנס לתוכנית מחייבת. אני חושב שכל העוסקים בהנהלת הארגון אינם יודעים עד היכן מגיע זיכוי הרבים לו הם שותפים, אפשר לומר בודאות שרבות אנשים בכל רחבי העולם לומדים מדי יום בזכות 'דרשו'! מכך אני לומד מוסר, נטעתי נטיעה קטנה ולא ידעתי שהמקום יצמיח כל כך הרבה פירות מתוקים, עד שהנבחנים בו עוסקים בתורה מדי חודש במשך אלפי שעות! מה שמחזק אותי במיוחד הוא העובדה שתושבים שמתכוונים

בגליל התחתון, על רכס גבוה שוכנת העיר 'נוף הגליל'. עד לפני שמונה שנים כמעט ולא התגוררו בה שומרי מצוות אך בשנים האחרונות חל בה מהפך גדול מאוד עם התאכלסות השכונה החדשה - שכונת 'הר יונה'. כיום גרים בעיר מאות משפחות של בני תורה, ברוך השם. אמנם כבר בשנות השממה הרוחנית הוקם בה מוקד מבחנים מיוחד על ידי האברך החשוב הרב שלום פריד שליט"א ובשיחה עמנו הוא משתף על ימי ההקמה ועל המיקום המיוחד של המוקד המהווה אבן שואבת הן עבור תושבי הסביבה והן עבור האורחים הרבים הבאים לנפוש בעיר בשבתות הקיץ.

מתי וכיצד התחיל הקשר שלך עם ארגון 'דרשו'?

את ארגון 'דרשו' ופעולותיו הכבירות מכירים בכל העולם כבר שנים רבות וגם אני בתוכם מכיר את הארגון מאז שנות בחרותי הצעירות, אז גם הצטרפתי למסלולי הלימוד והבחינות. אך לאחר שהגעתי להתגורר בשכונת 'הר יונה' לפני שש שנים, לא היה מוקד מבחנים של 'דרשו' בימי שיש, אלא מוקד אחד בימי חמישי בערב בו נבחנו במסלול 'דף היומי בהלכה' בלבד. השכונה החלה אז להתאכלס והתגוררו בה עשרות משפחות חרדיות בלבד וכל מי שרצה להיבחן במסלול שאינו הלכה נסע למוקדים בעיר חיפה או בטבריה, מרחק של למעלה מחצי שעת נסיעה. לפני חמש שנים, שנה לפני התחלת המסלול הנוכחי בדף היומי בבלי, פניתי להנהלת הארגון בבקשה לפתוח אצלנו מוקד, בתחילה ביקשו שאמתין שנה אחת עד שיתחילו מחדש את הש"ס, אך הפצתי והסברתי את הנחיצות לפתוח את המוקד באופן מידי ולבסוף אכן נענית והמוקד נפתח עם כמה אברכים שהתחילו להיבחן בקביעות.

לאחר שנה מפתחת המוקד, עם התחלת המסלול החדש בדף היומי, הצטרפו רבים לבחינות. עם הזמן שעובר מצטרפים עוד ועוד במגוון המסלולים של 'דרשו'.

מהי כמות הנבחנים כיום ובאיזה מסלולים נבחנים?

כיום ישנם כשלושים נבחנים מהאברכים תושבי המקום. המסלולים בהם נבחנים הם 'קנין תורה', 'עמוד היומי', דף היומי בירושלמי, קנין ירושלמי, משניות, 'חבורת ש"ס'. בכל מסלול ישנם כמה אברכים שנבחנים בו. אך לא רק תושבי המקום נבחנים

לסיום אציין שלפעמים אברכים ניגשים אלי ושואלים אותי: מה אתה מרויח מכל העסק הזה? כמה אתה 'מכניס' מכך שאתה אחראי על מוקד המבחנים? אני משיב להם: אמנם כסף אני לא מקבל... אבל באמת אני מרוויח 100% מכל הרווחים הקיימים, כי יש לי זכות שלימה בזיכוי הרבים שנשמרת לי לעולם הבא וזאת הזכות האמיתית.

לרכוש דירה בעיר, מבררים תחילה האם יש מוקד 'דרשו' במקום, זה הדבר הראשון שמעניין אותם!... בכל פעם זה מזכיר לי את מאמר חז"ל על הפסוק "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גושנה" שיעקב אבינו שלח את בנו יהודה כדי להקים ישיבה בגושן עוד לפני שהוא מגיע לגור שם, כך אותם בני תורה מבררים אם יש מוקד של תורה - מוקד מבחני 'דרשו' לפני שמחליטים אם לעבור לגור במקום, כי אם אין כזה מוקד לא שייך לגור כאן

נטלתי נייר ועט ורשמתי כך: "שמי שמעון דייטש, והנני פליט ממלחמת העולם. עקב שנות המלחמה, ידיעותיי בלימוד דלות במיוחד, ועל כן אשמח לקבל כל עזרה שתוצע לי. אודה מאוד למי שייאותו ללמוד עמי את סדרי הישיבה"...

הסוד הקטן של שני גדולי הדור - ש"כ ראו"

להימנות על יושבי בית המדרש.

מלא היסוס עליתי לאולם הישיבה, נטלתי נייר ועט ורשמתי כך: "שמי שמעון דייטש, והנני פליט ממלחמת העולם. עקב שנות המלחמה, ידיעותיי בלימוד דלות במיוחד, ועל כן אשמח לקבל כל עזרה שתוצע לי. אודה מאוד למי שייאותו ללמוד עמי את סדרי הישיבה".

את המודעה הצנועה הצמדתי ללוח המודעות ושביבי תקווה נצנצו בליבי, שבשנים האחרונות ידע אך עצב ומכאוב. התיישבתי על ספסל צדדי, פתחתי גמרא לפני וניסיתי להתרכז.

יום תמים חלף בלא שמאן דהו יפנה אלי, אך לא התיישבתי. בוודאי לא שמו לב למודעה, אולם מחר לבטח יפנה אלי אחד מבחורי הישיבה ויציע לי עזרה".

אפס, גם יום המחרת עבר במפח נפש מוחלט. לבד מברכות שלום קלושות, איש לא ממש התעניין במצבי. בבוקרו של היום השלישי נשברתי. אם עד הערב לא יפנה אלי איש, אארוז את חפצי ואסתלק כלעומת שבאתי. סדר ראשון חלף ביעף וגם סדר שני נטה לערוב, ובהגיע הסדר השלישי קמתי והתכוננתי לצאת לדרך. 'בין כה וכה לא שם איש לב לנוכחותי, מדוע שיבחינו בהיעדרי?' פילח הרהור נוגה את ליבי.

לפתע חשתי נגיעה בכתפי. הסתובבתי. מולי עמדו שני בחורים. אחד מהם אמר לי כך: בימים האחרונים לא שהינו בישיבה ורק עתה הגענו. הבחנו במודעה המרגשת שעל הלוח, ומיד חיפשנו אותך. אתה הוא שמעון, הלא כן!"

השבתי בחיוב והבחור הציג את עצמו ואת חברו. "שמי טוביה ושם חברי משה, אנו נלמד אתך שני סדרים ביום, בשמחה רבה". הדובר עצר לרגע את שטף דיבורו והציץ בי, לראות אם נחה דעתי קמעה, ולמראה ההלם שאחז בי, החל מעודדני במילים חמות ומרגשות.

במהלך הכנסת ספר תורה שערך, סיפר ר' שמעון דייטש, עשיר ולונדוני מופלג, את המעשה הבא. ר' יצחק גולדקנופף שמע מפיו והביא לידיעתנו.

היו אלו ימי תום מלחמת העולם השנייה. נער צעיר הייתי, וסיום המלחמה מצאתי את עצמי בן שמונה עשרה שנה. מתהלך בודד בעולם, ללא מכר וגואל. בדרך כלשהי עזבתי את אדמת אירופה הספוגה בדם יהודים, והתגלגלתי ללונדון. תרתי אחר ישוב יהודי, וכאשר הפנה אותי מאן דהו לישיבתו של רבי משה שניידר. לא היה קץ לשמחתי.

עליתי לחדרו של ראש הישיבה ושטחתי בפניו את בקשתי, להתקבל לישיבתו כתלמיד מן המניין. אך תוך רגעים ספורים התברר לי כי מצבי בכי רע. מכיוון שבפרוץ המלחמה הייתי נער כבן שנים עשרה, הפסדתי לדאבוני את שנות הלימוד המכריעות ביותר. במשך שש שנות המלחמה נאלצתי להתמודד עם קשיי החיים במקום עם הוויות אביי ורבא...

התוצאה העגומה היתה, ידיעות דלות במיוחד בגמרא ובפוסקים, וסיכוי שואף לאפס ככל שהדבר קשור ללימודים בישיבה בעלת שם עולמי...

ראש הישיבה אמנם האיר לי את פניו, אולם הסביר לי בהגיון בריא וברור, כי אין לי מה לחפש בישיבה. "הבט" אמר בנועם, "בחורי הישיבה צוללים בים התלמוד שעות רבות מידי יום. רובם מילאו כרסם במסכתות רבות. לא תוכל בשום אופן להדביק את קצב הלימוד שלהם, וחוששני שהשהות לצידם בישיבה רק תגרום לך עגמת נפש מיותרת".

ברם, תלאות המלחמה לא הותירו לי ברירה, בהיותי פליט - מוכרח הייתי למצוא לעצמי מקום אכסנייה. הבהרתי לראש הישיבה, כי גם אם אצטרך ללמוד הכל מהתחלה, כאילו לא חלפו שש שנים מחיי אעשה זאת, שלב אחר שלב, ובלבד שאזכה

אומנותו! אפילו אחד מאותם בחורים שסירבו ללמוד עמי, בוודאי משום שחסו על זמנם ועל חוק לימודם, לא זכה להתגדל כראוי בתלמוד תורה. ואמנם גם אני לא זכיתי להיות תלמיד חכם, אולם לכל הפחות, זכיתי לברכת עושר, שבכוחה אני מחזיק תורה במידה רבה...

רק אותם שני בחורים ש"בזבוז" את זמנם והשקיעו אותם בבחור אלמוני, פליט מלחמה שאפילו לשון ארמית אינה שגורה על לשונו, רק הם זכו וצמחו לגדולי הדור. טוביה הנער גדל והיה לגאב"ד העדה החרדית בירושלים, הגאון רבי יצחק טוביה וייס, ומשה הנער גדל והיה לראב"ד העדה החרדית בירושלים, הגאון רבי משה שטרנבוך. אכן מחסד לא מפסידים! לעיתים עלולות לעבור שנים רבות, אך בסופו של דבר מתברר כי החסד משתלם יותר מכל... לנותן עצמו.

(עלון 'פניני הגבעה' הרב מנחם ויינגרטן, גיליון 532, וארא תשפ"ד)

החל מיום המחרת נפתח דף חדש בחיי. שני הבחורים המופלאים השקיעו בי את כל מרצם. לעיתים רחמתי עליהם. ניכר היה בהם שלמדנים מופלגים הם, ובכל זאת היה עליהם ללמדני את יסודות הגיון התלמוד, את הלשון הארמית ואת התהוות מהלכי הסוגיות, שלא לדבר על רש"י, תוספות, ושאר המפרשים. צעד אחר צעד הובילוני משה וטוביה, ובסיומה של תקופה לא קלה ולא קצרה, אשר דרשה מצידם הקרבה אדירה. העמידוני על קרקע מוצקה, כשהם נהנים לראות אותי לומד בכוחות עצמי. וכאן, כשדמעות עיניו מלעלעות את קולו, הגיע רבי שמעון אל נקודת השיא בסיפור חייו המרגש.

עשרות רבות של שנים חלפו מאז אותה תקופה בחיי, ועודני זוכר היטב את כל הבחורים שלמדו באותם ימים בישיבתו של הרב שניידר. את כולם אני מכיר גם כיום. מעיד אני כאן נאמנה, כי מכל אותם בחורים לא צמח אפילו תלמיד חכם אחד שתורתו

ברצוני לעזור את הציבור לעניין אותם ת"תים שבהם ילדי התשב"ר אינם לומדים טעמי המקרא שהם חלק מיסודי התורה ממש! לא רק שזה פוגע בהבנת התורה לאמיתה עם פסוקיה ודקדוקיה ע"פ טעמי המקרא, אלא גם פוגע בדור הבא של "בעלי הקריאה"

טעמי המקרא, ספרים נעלמים, והשבת אבידה כל זה ועוד במדור 'קול העם'

חושבים שהספר שייך לנו...

נושא כאוב

כששואלים ספר לקריאה ואין עליו פרטי הזדהות, פעמים רבות לא זוכרים ממי לקחו, או במקרה גרוע יותר חושבים שהספר שייך לנו... וכך בעלי הספרים מחפשים את ספריהם. ע"כ ראוי שכשמשאילים ספר יש לבעל הספר לרשום פרטים כולל מספר טלפון ליצירת קשר, והשואל לא יקח ספר ללא שיהיה רשום פרטים כולל מספר טלפון ליצירת קשר, אף אם שואלים לזמן קצר, כי הניסיון הוכיח שזה נשכח וכו' וכו'. ומומלץ למי שמשאיל גם לערוך רישום מדויק למי העביר את ספריו כולל תאריך. בברכה, ב.ש.

את חטאי אני מזכירה היום. כשהייתי שומעת הורים לילדים מיוחדים מדברים בכאב על יחס מזלזל ומתנשא של העובדות הסוציאליות, עבר בליבי הרהור שמסתמא הם מגזימים. עד שהביאני הקב"ה לחוות על בשרי את הניסיון הקשה הזה וההלם אחזני. לא אלאה את הקוראים בתאורי התסכול והאכזבה שאופפים את ההורים הכאובים בבואם לקבל את זכויותיהם בלשכה הסוציאלית. אם חשבתם (כמוני) שעוס"ית אמורה לשמש דמות תומכת אכפתית ומכילה, טעיתם בגדול. מרגע היוודע לנו מצבה של בתנו עברנו שבעה מדורי בירוקרטיה, ובכל זאת לא היה אדם אחר בכל מסכת ההתרוצצויות שהתייחס אלינו בצורה טובה. דווקא זו שהייתה אמורה להיות הדמות התומכת הפכה לסמל ודוגמא לקרירות, התעלמות והתנשאות. יתכן ויש עו"סיות הנהוגות אחרת ואשמח לשמוע. אולי נוכל להיות פה לכל אותם הורים סובלים ולסיים אחת ולתמיד את הסאגה הכאובה הזו. אם גם אתם עברתם משהו דומה נשמח אם תכתבו למייל הבא ובעז"ה נוכל יחד לשנות את המצב הבלתי מתקבל על הדעת. כתובת המייל: FYJMYO@GMAIL.COM

מוקד התהילים העולמי

עקב המצב החמור השורר בארה"ק מבקשים מכל מי שיכול לקחת על עצמו תהילים לישועת כלל ישראל, בשלוחה 2 במוקד ניתן לקחת מגוון אפשרויות של תהילים במוקד ללקיחת תהילים ללא נציג 24 שעות. בשלוחה 4 אפשר להשאיר שמות חולים לתפילה ושמות לזיווגים. מספר הקו הוא 0775610027 ללקיחת ספרים שלמים או פרקים בודדים במענה אנושי - 0556775787

פעמים רבות לא זוכרים ממי לקחו, או במקרה גרוע יותר

אלא גם פוגע בדור הבא של "בעלי הקריאה"

ברצוני לעורר את הציבור לעניין אותם ת"תים שבהם ילדי התשב"ר אינם לומדים טעמי המקרא שהם חלק מיסודי התורה ממש! לא רק שזה פוגע בהבנת התורה לאמיתה עם פסוקיה ודקדוקיה ע"פ טעמי המקרא, אלא גם פוגע בדור הבא של "בעלי הקריאה". בעוד שבעבר לא היה ילד שלא ידע טעמי המקרא, הנביא וטעמי המגילות על בוריין, כיום רבים הילדים ואף המבוגרים שאינם יודעים כלל לקרוא בתורה עם הטעמים. מבמה זאת אקרא בקריאה של קדושה לבעלי ההשפעה, למנהלי הת"תים ולהורי תשב"ר היקרים! אנא! אל תמנעו טובה מבעלי והקנו לילדים את האפשרות והידע ללמוד את תורת אי חיים עם כל טעמיה ודקדוקיה!!
בברכה רבה, רפאל אשר יוז'ק - נוף הגליל

תמיכה לתלמידים עם מוגבלות בראיה

נוכחתי לראות כי הורים רבים לילדים עם מוגבלות בראיה אינם מודעים לזכאותם לקבל תמיכה ממושרד החינוך במסגרת

החינוכית בה לומד הילד (מגיל 3 עד גיל 18). במסגרת התמיכה התלמיד זכאי לקבל בהתאם לצרכיו התאמות שונות, טכנולוגיה מסייעת ועוד. אשמח לעזור ללא עלות מהמידע שברשותי. בכל שאלה ניתן לפנות לכתובת מייל: 1vision112@gmail.com

כמה מצוות מתגלגלות לידינו וכמה

חבל שנפסיד. בבתי כנסת ובמקומות ציבוריים מתגלגלים חפצים שונים שנאבדו או נשכחו על ידי הבעלים, כגון מטריה או ספר או טלית ועוד...
בהרבה מהם יש מספר טלפון, כך שבהשקעת דקת זמן ניתן לקיים מצות השבת אבידה שגדול שכרה מאוד. כמה חסד יש בזה ומניעת עגמ"נ מיהודי. אנא. יהודים יקרים. תיפסו מצוות אלה בזכות זה נזכה ל'ושבו בנים לגבולם'. בברכת והשב שכינתך לציון עירך וגו' בשמחת עולם.

יצחק גינזבורג, עיה"ק ביתר

(מתוך 'רשות הרבים' - יתד נאמן, מדורים - המודיע, ד' אד"א תשפ"ד)

**תדהמה עצומה אפפה את כולם, מה אירע
פתאום? מה הסיבה שהרב אינו נוסע, הרי
זו משאת נפשו מזה עידן ועידנים, ועולה על
כולנה הגביר שנתן את הכרטיס, אשר ממש
לא ידע את נפשו, "למה אין הרב נוסע?"**

הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב ליקווד על כיבוד אם

תדהמה עצומה אפפה את כולם, מה אירע פתאום? הציבור היה מודאג מאוד מה הסיבה שהרב אינו נוסע, הרי זו משאת נפשו מזה עידן ועידנים, ועולה על כולנה הגביר שנתן את הכרטיס, אשר ממש לא ידע את נפשו, "למה אין הרב נוסע?"

אמר להם הרב אונסדורפר: את הטלגרמה שלחה לי אמי, הבה ואומר לכם מה כתוב בטלגרמה, "שלמה זלמן בני יקירי, אנא ממך, מיד כשתגיע לארץ ישראל, שלח לנו טלגרמה וכתוב שהגעת בשלום, אל תתעכב כדי שלא אדאג לשווא, די לי בדאגה ההכרחית בשבועות ההפלגה..."

המשיך רבי שלמה זלמן: הרי ההפלגה מפרשבורג לארץ ישראל אורכת ששה שבועות, נמצא שבמשך ששה שבועות תהיה אימי שרויה במתח ובדאגה, מה קורה עם שלמה זלמן שלי? האם הכל כשורה? האם האוניה מתקרבת ליעדה? ואולי אירע דבר מה חלילה? על כן אמרתי בליבי "איך אפשר לעלות לארץ ישראל, אם על ידי כך נגרמת דאגה לאימי?"

ואכן כל ימיו לא עלה הרב אונסדורפר לארץ ישראל, הכל כדי שלא להדאיג את אמו... (בהקדמה לספר שפתי שלמה)

(מתוך 'נועם שיח' בהוצאת מכון אפריון לשלמה יתרו תשפד)

כל ימי חייו השתוקק הגה"צ רבי שלמה זלמן אונסדורפר זצ"ל, רב ומגיד מישרים בפרשבורג, לעלות לארץ ישראל ולחון את עפרה. אלא שידו לא השיגה את סכום הכסף הגדול שנדרש עבור כרטיס ההפלגה לארץ ישראל, ועל כן נותר בינתיים בגולה הרחוקה.

שנה אחת בעיצומו של יום הפורים, נכנס אחד הגבירים למעונו והכריז "כבוד הרב, אני רוצה לתת לכם "משלוח מנות" כרטיס הפלגה לארץ ישראל!". לשמע הבשורה הטובה שמח הרב אונסדורפר מאוד, ומרוב אושרו החל לרקוד מהתרגשות.

מיד לאחר חג הפורים פתח בהכנות, והמתין בכליון עיניים למועד הנסיעה. כשבועיים לפני היציאה לדרך, נסע הרב לבית הוריו, להיפרד מהם לשלום לקראת המסע. בתום הביקור שב לפרשבורג, ובשבת הבאה נשא דרשת פרידה לבני העיר.

הנסיעה לארץ ישראל הפכה לשיחת היום בפי כל בני העיר. והנה הגיע היום המיוחל, כל בני העיר עומדים על רגליהם במשך שעות אחדות, ממתנים לתורם כדי לברכו לשלום.

והנה כשכבר ממש עמד הרב אונסדורפר לצאת מביתו, הגיעה טלגרמה דחופה. רבי שלמה זלמן פתח את המברק, קרא את השורות הקצרות, והכריז "רבתי אינני נוסע, אני נשאר כאן!"

שנה מעוברת שיש אדר ראשון ואדר שני מה עיקר אדר, והאם יש את אותו עת רצון של ימי הפורים גם באדר ראשון?

ובאיזה אדר מתענים ז' אדר לזכר סילוקו של משה רבינו ע"ה

הרב מרדכי הלוי שוורצבורד

חודש אדר הראשון

ובספר מור וקציעה ס' תרפ"ו כתב בשם אביו החכ"צ שהעיקר להתענות ז' אדר באדר שני ע"פ המבואר במגילה (יג:) שהמין שמח שנפל הפור בחודש שמת בו משה ואינו יודע שבז' אדר נולד משה, מבואר שזכותו הגנה לנס פורים, א"כ ראוי לעשותו באדר שני שבו נוהג פורים, וסיים שזה טעם הגון מתוקן ומקובל ומובל מאד.

ותמה מו"ר שליט"א שהרי תענית ז' אדר נהג גם לפני נס פורים ואם המנהג להתענות יא"צ באדר ראשון איך ישתנה הדין לאחר נס פורים, ויתכן לבאר דהחכ"צ הבין דעיקר הנהגת הנס פורים הוא באדר שני וסילוק משה רבינו ולידתו שייך הנהגה זו וא"כ מוכח לנהוג אותו באדר שני, שאינו כמו כל תענית יא"צ רק ענין שפע שנשפע באדר, אכן מהגר"א מבואר שבשני אדרים יש את מעלת אדר, וכן מבואר בשו"ת חת"ס חו"מ ס' כ' שכינה את אדר ראשון החודש אשר מרבים בו בשמחה, וביותר מצאנו במשנ"ב ס' תרצ"ז בשם החמד משה שאם אמר בפורים קטן על הניסים יצא ידי חובה שגם אדר ראשון שייך בו בימים ההם בזמן הזה.

שאלה: שנה מעוברת שיש אדר ראשון ואדר שני מה עיקר אדר, והאם יש את אותו עת רצון של ימי הפורים גם באדר ראשון, ובאיזה אדר מתענים ז' אדר לזכר סילוקו של משה רבינו ע"ה.

תשובה: כל אחת מהשאלות צריכה אריכות רבה, ונזכיר כאן בקצרה, הנה מצד אחד נקבעה הלכה שמצות פורים נוהגת באדר שני, אך אין בכך כדי לקבוע שעיקר אדר הוא השני, שהרי בגמ' מגילה (ו:) מבואר טעם לנהוג פורים באדר ראשון משום דאין מעבירין על המצוות אלא שקבעו באדר שני משום מסמיק גאולה לגאולה, והאריך מו"ר הגרמ"ש קליין שליט"א בספרו ויקהל משה, והביא סמך דאדרבה אדר ראשון עיקר שהרי בצירופי הווי"ת המבואר בבני יששכר באדר ראשון הצרוף של אדר ובאדר שני כלולים כל י"ב צרופים, והנה לגבי קביעת יא"צ נחלקו השו"ע ורמ"א ס' תקס"ח אם דינו באדר א' או באדר ב' והביא הרמ"א שיש מחמירים בשניהם, והגר"א ז"ל קבע מסמרות שיש לנהוג בשניהם והאריך הרחיב באיות, דהיינו שבאמת שניהם אדר,

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי
הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

מי שבירך על מאכל וחפץ במאכל נוסף שברכתו זהה לראשון - האם צריך לברך עליו?

'קבע את עצמו' לאכילת סוג מאכל מסוים, וחפץ במאכל נוסף מאותו הסוג, וכגון שאוכל 'סעודת פירות' וחפץ לאכול פרי ממין אחר שלא היה לפניו בשעת הברכה - יש אומרים, שאינו צריך לברך עליו אף אם סיים את אכילת הראשון. וראה להלן בנוגע למאכל נוסף מסוג שונה לחלוטין; וראה במקורות, ובתקציר למחר, בנוגע למקרה בו המאכל הנוסף חשוב יותר מהראשון.

[שו"ע רו, ה, ומשנ"ב כ ויכב; בו"מ דרשו, 43 45 ו46; וראה שו"ע ריא, ה, ומשנ"ב וביה"ל שם]

לכתחילה צריך שתהיה דעתו של אדם בשעת ברכה על כל מאכל שרוצה לפטור בברכתו. ובדיעבד, אם בירך על מאכל ואכלו, וחפץ לאכול מאכל נוסף הזהה לראשון, כגון שאכל תפוח וחפץ בתפוח נוסף - אינו צריך לברך שנית, כיון שטבעו של אדם להימשך לאכילה נוספת מאותו מאכל והרי זה כאילו היתה דעתו לכך בשעת הברכה.

ואם חפץ לאכול מאכל נוסף שאינו זהה לראשון ורק ברכתו שווה לראשון - לפי הכרעת המשנה ברורה, אם היה בדעתו לאוכלו כבר בטרם סיים את אכילת הראשון, אינו צריך לברך שנית. ואם

מי שבירך 'שהכל' על מאכל וחפץ לשתות - האם צריך לברך על המשקה?

מאכל המשמש כמזון עיקרי, כגון בשר ודגים, וחפץ לאכול מאכל המשמש כממתק או כקינוח, כגון סוכריה או גלידה; או להיפך - אם לא היתה דעתו לכך בשעת הברכה, צריך לברך שנית. ומי שהיה בדעתו במפורש בשעת הברכה שלא לאכול מעבר למאכל שמברך עליו, או שלאחר אכילתו גמר בדעתו שלא לאכול עוד - צריך לברך שנית על מאכל מכל סוג שהוא, כלומר, אף מאכל הזהה למאכל הראשון.

[שו"ע רו, ה, ומשנ"ב כ-כא; בו"מ דרשו, 43, 44 ו48]

מי שבירך 'שהכל' על מאכל, וחפץ לשתות משקה - אם בשעה שבירך על המאכל היה בדעתו לשתותו, אינו צריך לברך. ואם רגיל לשתות משקה זה לאחר אכילת מאכל זה, וכגון שאכל דג ומנהגו תמיד לשתות מים לאחר אכילתו, או אם המשקה היה מונח לפניו בשעת הברכה על המאכל וידוע לו כי הוא מונח לפניו - נחשב הדבר שהיה בדעתו לשתותו.

ויש מפוסקי זמננו שהורה, כי מאכל אשר מטרתו שונה לחלוטין מהמאכל הראשון, דינו כמשקה; והיינו שאם אכל

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

האם ראוי לברך על מאכל המוחזק באמצעות מזלג התחוב בו?

אך על פי הקבלה, אין להחזיק מאכל שמברך עליו באמצעות סכין התחובה בו; ויש שכתבו, שמזלג ממתכת נחשב לענין זה כסכין. ומי שאין בידו כוס ונאלץ לשתות ישירות מהברז - יש שכתב, כי ראוי שיפתח תחילה את הברז. ובדיעבד, אף אם בירך כשהמאכל אינו בידו, ואף אם אינו לפניו אלא מונח בחדר אחר, אם ודאי הדבר שיביאווה לפניו, אינו צריך לשוב ולברך. [שו"ע רז, ד-ה, ומשנ"ב יז-יט; בו"מ דרשו, 37, 38 ו-40]

בכל ברכה שלפני הנאה - אכילה, שתייה וריח - או ברכה שלפני קיום מצוה, צריך להחזיק בידו את הדבר שמברך עליו, הן משום שבאופן זה נאמרת הברכה בכוונה ראויה יותר, והן כדי להסמיק את הברכה להנאה או לקיום המצוה ככל האפשר. ויש להחזיק את הדבר שמברך עליו ביד ימין, החשובה יותר; ו'אָטָר יָד', דהיינו שעושה את רוב מלאכתו ביד שמאל בלבד, יחזיק את הדבר בידו השמאלית, הנחשבת לגביו כ'ימין'. וניתן להחזיק את הדבר שמברך עליו באמצעות כלי כלשהו;

* בכל ברכה שמברכים לפני הנאה - דהיינו אכילה, שתייה וריח - או לפני קיום מצוה, אסור להשתהות בשתיקה, וכל שכן להפסיק בדיבור, בין הברכה לדבר שמברכים עליו.
* אין לברך על מאכל או משקה חמים מאד, או קרים מאד, משום שהמברך עלול להשתהות לאחר הברכה עד שיוכל לטעום מהם. וכן באכילת פרי עם קליפה, יש להסיר את הקליפה לפני הברכה.
* מי שבירך 'שהכל' על שני מאכלים שהאחד ברכתו 'שהכל' והשני ברכה אחרת - אם התכוון לברך על שניהם, פטר את שני המאכלים, אך ראוי להימנע מאכילת המאכל שברכתו אינה 'שהכל' עד שישוב ויתחייב בברכה ראשונה.

אתמול
למדנו

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

הרוצה להמשיך את אכילתו במקום אחר - האם צריך לברך שנית?

שאינו טעון ברכה אחרונה במקום האכילה, אבל מאכל הטעון ברכה אחרונה במקום האכילה - דהיינו, פת; ויש אומרים, גם מיני דגן; ויש אומרים, גם זיתים, תמרים, ענבים, יין, תאנים או רמונים - אם היתה דעתו בשעת הברכה, או אף לפני הברכה בסמוך לה, לצאת ממקומו באמצע אכילתו, רשאי לכתחילה לצאת ולהמשיך באכילתו; ואם לא היתה דעתו לכך, לכתחילה אינו רשאי לצאת, אך בדיעבד, ימשיך באכילתו ללא כל ברכה. [שו"ע קע"א, ומשנ"ב הקדמה, ב, ז ויח; בו"מ דרשו, 1, (8 ו-9)]

אסור לאדם לצאת באמצע אכילה או שתיה אל מחוץ לבית שבו אוכל. ואם יצא, וחפץ להמשיך לאכול, אם במקום הראשון ואם במקום אחר - לדעת השולחן ערוך, יברך תחילה ברכה אחרונה על מה שאכל, ויברך ברכה ראשונה שנית לפני המשך אכילתו; ולדעת הרמ"א, לא יברך אלא ברכה ראשונה, ובסיום אכילתו יברך ברכה אחרונה על הכל. ובנוסף, לדעת השולחן ערוך, דין זה אמור בכל המאכלים והמשקאות; אך לדעת הרמ"א, אין דין זה אמור אלא במאכל